

1) Jako základ výzkumu jsem zvolila dále pracovat s materiálem, který jsem vytvořila při psaní bakalářské práce. Jedná se o manuál pro rodiče a učitele dětí s poruchami chování a emocí. Tato brožura se snaží srozumitelným jazykem i grafickým zpracováním přiblížit zmíněné poruchy a nabídnout spektrum informací, jak těmto dětem pomáhat a co jim naopak může uškodit. Chtěla bych tento manuál poskytnout učitelům, kteří mají zkušenost s prací s dětmi s poruchami chování a emocí i rodičům, kteří řeší výchovné problémy svých dětí. Mým cílem je tedy „aplikace“ vytvořeného manuálu a na základě přiloženého dotazníku jeho úprava, tak aby byl pro výše zmíněné adresáty co nejpřínosnější.

2) Hlavní výzkumnou otázkou je tedy: Jaký manuál by byl pro rodiče a učitele dětí s poruchami chování a emocí nejpřínosnější na základě praktického využití? Vedlejšími otázkami by byly například následující: Které informace jsou v manuálu opravdu přínosné? Co Vám v manuálu chybělo? Které informace Vám přišly jako neužitečné a proč? Jak hodnotíte grafickou stránku manuálu?

3) Jako výzkumnou strategii jsem zvolila kvantitativní výzkum v kombinaci s kvalitativním, kdy vytvořím jednoduchý dotazník s několika otázkami, kde budou respondenti zaznamenávat odpovědi na škále v několika dimenzích. Dále provedu několik rozhovorů, které pomohou lepšímu porozumění a vzhledu do dotazníkových odpovědí.

4) Manuál nabídnu několika základním školám a jejich učitelům, výchovným poradcům, dále střediskům výchovné péče, pedagogickým poradnám a rodičům s dětmi s problémy či poruchami chování. Každému, komu manuál nabídnu, následně zašlu dotazník k vyplnění, případně s ním provedu osobní rozhovor. Hypotézou je: Učitelé a rodiče žáků s poruchami chování a emocí potřebují stručně podané informace, jak k takovým poruchám přistupovat.

5) Scénář rozhovoru: Které informace jsou v manuálu opravdu přínosné? Co Vám v manuálu chybělo? Které informace Vám přišly jako neužitečné a proč? Jak hodnotíte grafickou stránku manuálu? Oblastí výzkumu je využití manuálu, tématem je jak má takový manuál vypadat a cílem je najít tu nejvhodnější podobu manuálu.

6) Možné praktické problémy jsou malá návratnost dotazníků a jako etický problém vnímám citlivost tématu, neochotu zejména rodičů hovořit o problémech svých dětí. Problémy s malou návratností bych chtěla řešit opakovaným kontaktováním respondentů a etické problémy budu řešit ujištěním o anonymitě a zmíněním přínosnosti jejich výpovědí k zlepšení informovanosti zainteresovaných osob v kontaktu s dětmi s poruchami chování a emocí, což napomůže k lepší péči a přístupu k nim.

7a) Vážení rodiče, zákonní zástupci, učitelé a přátelé,

do rukou se Vám dostává manuál pro všechny, kdo se nějakým způsobem podílejí na výchově dětí s poruchami chování a emocí. Naším zájmem je poskytnout Vám praktické informace, jaké můžete hledat právě v momentě, kdy se začnete domnívat, že dítě může poruchou chování a emocí trpět a vy nevíte, kde hledat vhodné odborníky či zdroje informací. Příručka je také určena pro blízké těch dětí, kterým je porucha chování a emocí již diagnostikována a kteří si chtějí ujasnit, jaké přístupy k dítěti ze strany rodiče či učitele jsou vhodnější a jaké nikoliv.

Jelikož se jedná o prvotinu takovéto podoby manuálu, moc by nám pomohla Vaše zpětná vazba v podobě vyplněného dotazníku. Přispěje tak velkou měrou k jeho zkvalitnění. Děkujeme.

V jakém vztahu jsem k dítěti?

- a) Učitel b) výchovný poradce c) rodič d) zákonný zástupce e) rodinný příbuzný f) kamarád g) jiný _____

Prosím, na škále 1-8 označte Vaše odpovědi:

- 1) Informace v manuálu hodnotím jako:
Vůbec nepřínosné 12345678 Velmi přínosné
- 2) Jsou pro mě informace v manuálu nové?
O všem jsem věděl(a) 12345678 Všechny jsou nové
- 3) Grafickou podobu manuálu hodnotím jako:
Nepřehlednou 12345678 Perfektně přehlednou
- 4) Orientoval(a) jsem se v manuálu dobře?
Vůbec ne 12345678 Naprosto ano
- 5) Vyhovuje mi označení kapitol?

Vůbec ne 12345678 Naprosto ano

- 6) Nasměroval mě manuál k dalším zdrojům vhodné pomoci (odborníci, literatura)?

Vůbec ne 12345678 Naprosto ano

- 7) Považuji manuál za obsahově dostačující?

Vůbec ne 12345678 Naprosto ano

- 8) Celkově považuji manuál za:

Nevhodně zpracovaný 12345678 Perfektně zpracovaný

- 9) Využili jste sebediagnostický dotazník pro dítě?

Ne   Ano

- 10) Která kapitola či pasáž se Vám nejvíce líbila a proč?
-

- 11) Co Vám v manuálu chybí?
-

- 12) Co byste v manuálu změnili?
-

- 13) Jak reagovalo dítě na sebediagnostický dotazník?
-

- 7b) Rodič A.P. dítěte s problémy v chování M.P. (13 let)

„Manuál se mi líbí, je to pěkně členěný, barevný a působí to přehledně. Jakožto rodič dítěte s poruchou chování tam vidím hodně užitečného, některý věci jsme už slyšeli od výchovného poradce. Chybí mi ale nějaké věci ohledně toho, co když nabízené rady nebudou fungovat. Co pak dělat? Už jsme něco totiž zkusili a bez úspěchu.. V některých věcech by manuál mohl jít do hloubky. Celkově ale dobrý.“

- 8) Na základě provedeného rozhovoru bych se asi zaměřila pouze na dotazníkovou formu výzkumu z důvodu lepší zpracovatelnosti. Rozhovor v podstatě dával odpovědi na otázky v dotazníku, ale chybí tu možnost zařadit informace do škál a dojít k nějakým obecnějším (platným) závěrům.

9) BARTOŇOVÁ, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice*. 1. vyd. Brno: MSD, 2005. 420 s. ISBN 8086633373.

BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. *Podmínky inkluzivního vzdělávání žáků*. In: PIPEKOVÁ, J. (ed.). *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN 9788073151980.

BAZALOVÁ, B. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v zemích Evropské unie a v dalších vybraných zemích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 188 s. ISBN 802103971X.

ČERVENKA, K. *Identita jedince s poruchou chování a emocí jako pedagogický problém: Několik příkladů pozitivního ovlivňování*. In: VÍTKOVÁ, Marie, HAVEL, Jiří (eds.). *Inkluzivní vzdělávání v primární škole = Inclusive education in primary school ; Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami = Education of pupils with special educational needs : sborník z konference s mezinárodní účastí*. Brno : Paido, 2010. 101 s. + 1 CD. ISBN 9788073151997.

EVROPSKÁ KOMISE. (přeložili Pavel Černožský, Miroslava Váňová, Jaromír Coufalík). *Struktury systémů vzdělávání a počáteční odborné přípravy v zemích Evropské unie*. Praha: Učitel'ské noviny - Gnosis, 1997. 454 s.

KAUFFMAN, J. M. *Cases in emotional and behavioral disorders of children and youth*. Upper Saddle River : Pearson/Merrill Prentice Hall, c2005. 104p. ISBN 0131185675.

KOCUROVÁ, M. a kol. *Speciální pedagogika pro pomáhající profese*. Plzeň: ZČU 2002. 209 s. ISBN 8070828447.

KOUKOLÍK, F., DRTILOVÁ, J. *Vzpouřa deprivantů : nestvůry, nástroje, obrana*. Praha: Galén, 2006. 327 s. ISBN 8072624105.

KOUTNÁ, I. *Pedagogika a psychologie. Mrkvička : informační bulletin* [online]. [cit. 2013-03-06]. 2008, roč.1, č. 2, s. 3 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: World Wide Web: <<http://www.pavucina-sev.cz/soubory/pavucina-mrkvicka-bulletin-02--f133.pdf>> 67

LORENCOVÁ, V. *Rodina dítěte s poruchou chování: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra speciální pedagogiky, 2008. 49 l., 16 l. příl. Vedoucí bakalářské práce Věra Vojtová.

MATĚJČEK, Z. *Rodiče a děti*. 2. vyd. Praha : Avicenum, 1989. 331 s.

MATOUŠEK, O.; KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. 2. aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2003. 313 s. ISBN 807178771X

MICHALÍK, J. *Školská integrace žáků s postižením na základních školách v ČR*. Olomouc: Univerzita Palackého: 2005. ISBN 8024410451.

ONDRÁČEK, P. *Františku, přestaň konečně zlobit, nebo-- : informace a podněty pro pedagogickou práci s žáky, kteří se chovají při výuce rušivě*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. 170 s. ISBN 8086642186.

POKORNÁ, V. *Teorie, diagnostika a náprava SPU*. Praha: Portál, s.r.o., 1997. ISBN 8071781355.

SLAVÍKOVÁ, I. *Etické aspekty v práci výchovného poradce*. In *Výchovné poradenství*, 1998.

VÁGNEROVÁ, M., KLÉGROVÁ, J. *Poradenská psychologická diagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Karolinum, 2008. 538 s. ISBN 9788024615387.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 330 s. ISBN 9788021051591.

VOJTOVÁ, V. (2008a). *Kapitoly z etopedie I., Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti*. 2.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 136 s. ISBN 9788021045736.

VOJTOVÁ, V. (2008b). *Úvod do etopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2008. 127 s. ISBN 9788073151669.

